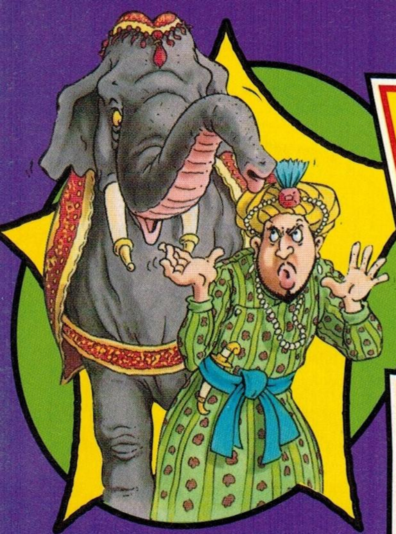
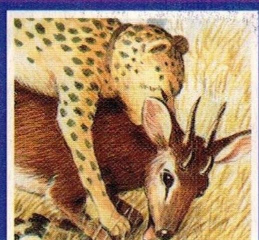

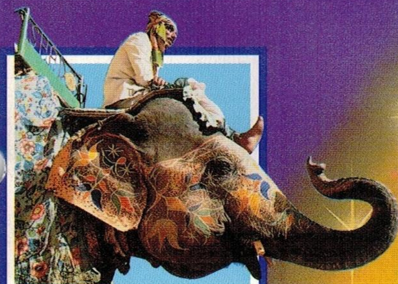
Wally poznaje historię świata!

Wally zwiedza świat!
33(85)
TYGODNIK
®
CENA
3,50 zł
od 28.09.00
do 04.10.00

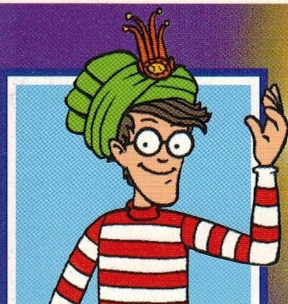
Cesarstwo Indii

Gepardy

Podróże

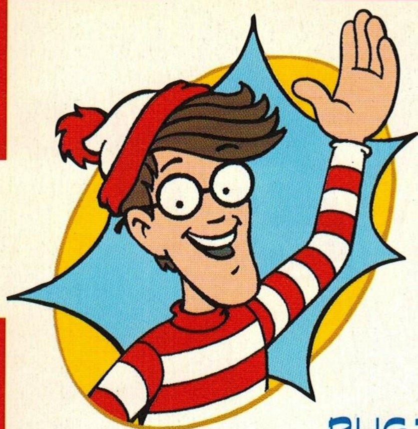
Bogaci władcy

ISBN 83-88264-16-8
INDEKS 354910
9 788388 264160

NAKLEJKI, ŁAMIGŁÓWKI I MAKABRYCZNE WIADOMOŚCI

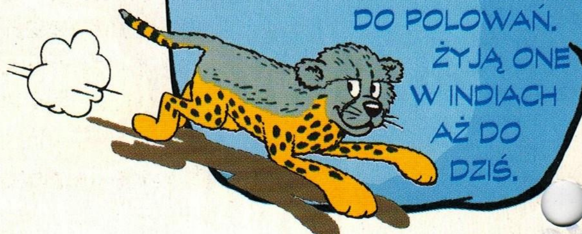
WITAJCIE, PODRÓŻNICY W CZASIE!

RUSZAMY NA WSCHÓD SPOTKAĆ MOGOLSKICH WŁADCÓW INDII. POZNAMY SZACHA, KTÓRY ZBUDOWAŁ TADŻ MAHAL I WYBIERZEMY SIĘ W PODRÓŻ Z CESARZEM. ZWRÓĆCIE UWAGĘ NA KLEJNOTY I MAJESTATYCZNE SŁONIE!

WARTO WIEDZIEĆ

GEPARDY SĄ NAJSZYBSZYMI SSAKAMI NA ŚWIECIE. BIEGAJĄ NAWET 120KM/GODZ. W CZASACH MOGOŁÓW UŻYWANO GEPARDÓW DO POLOWAŃ. ŻYJĄ ONE W INDIACH AŻ DO DZIŚ.

DYNASTIA Z DELHI

1526 - 1803

WIELCY MOGOŁOWIE BYLI SPOKREWNIENI ZE STRASZLIWYMI MONGOŁAMI (HORDĄ CZYNGIS-CHANA). W 1526 ROKU MOGOŁ, ZWANY BABUREM, ZDOBYŁ DELHI I OGŁOSIŁ SIĘ WŁADCĄ PÓŁNOCNYCH INDII. WNUK BABURA, AKBAR, BYŁ NAJPOTĘŻNIEJSZYM WŁADCĄ MOGOLSKIM. PODBIŁ BOGATY BENGAL I KASZMIR. DO 1764 R. WIELCY MOGOŁOWIE, ZNUŻENI WOJNAMI, STALI SIĘ SŁABI I NAWET BRYTYJSCY KUPCY MOGLI NIMI RZĄDZIĆ!

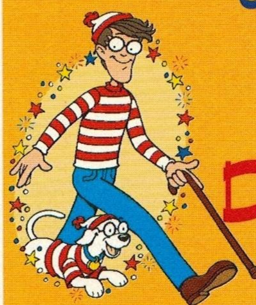
CHRISTIE'S IMAGES - TONY STONE IMAGES

Dwór Wielkich Mogołów w Delhi tętnił życiem. Cesarze uwielbiali oglądać szybkie, szalone tańce kobiet, które przystrajały swoje nogi dużą ilością dzwoneczków. Na dworze było też mnóstwo skarbów. Kiedy w 1739 r. Persowie najechali Indie, zrabowali jeden z największych diamentów świata Koh-i-noor. Ukradli też tron cesarski!

W DROGĘ!

KIEDY TO SIĘ ZDARZYŁO?

1556 r.	AKBAR ZOSTAŁ CESARZEM. POZWOLIŁ HINDUSOM WYZNAWAĆ ICH RELIGIĘ I POJĄŁ ZA ŻONĘ ICH KSIĘŻNICZKĘ.
lata 1605-1627	PODCZAS PANOWANIA DŻAHANGIR NAPISAŁ KSIĄŻKĘ O TYM, JAK TO JEST BYĆ CESARZEM.
lata 1628-1658	RZĄDY SZACHA DŻAHANA. JEGO MATKA BYŁA PERSJANKĄ, DLATEGO UŻYWAŁ TYTUŁU SZACHA.
1658 r.	AURANGZEB UWIĘZIŁ OJCA I ZABIŁ TRZECH JEGO BRACI, BY ZOSTAĆ CESARZEM.
lata 1707-1764	ZŁE CZASY DLA WIELKICH MOGOŁÓW. WALCZYLI Z HINDUSAMI, SIKHAMI I BRYTYJCZYKAMI. ZŁUPILI TEŻ DELHI.
1803 r.	BRYTYJCZYCY ZAJĘLI DELHI. BYŁ TO KONIEC PRAWDZIWEJ WŁADZY WIELKICH MOGOŁÓW W INDIACH.

SŁOWNICZEK

FORT - SPECJALNA BUDOWLA OBRONNA O WYJĄTKOWO GRUBYCH MURACH, OBSADZONA PRZEZ ŻOŁNIERZY.

HINDUISTA - KTOŚ WYZNAJĄCY HINDUIZM. HINDUISTA WIERZYŁ W WIELU BOGÓW.

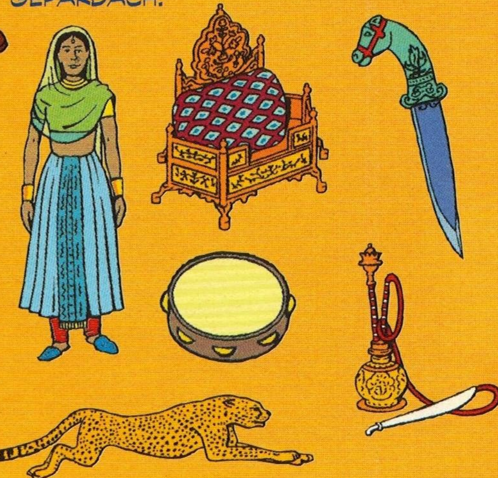
KAWALKADA - GRUPA JEŹDŹCÓW LUB POWOZÓW, ORSZAK KONNY.

LEKTYKA - FOTEL LUB ŁOŻE PRZYSTOSOWANE DO NOSZENIA PRZEZ TRAGARZY LUB ZWIERZĘTA.

SARI - DŁUGI KUPON MATERIAŁU, KTÓRYM KOBIETA OWIJA CIAŁO. SARI SĄ CZĘSTO POKRYTE CEKINAMI I HAFTAMI.

SZUKAJ I ZNAJDŹ

SPRÓBUJCIE ODSZUKAĆ PIĘĆ INDYJSKICH MINIATUR NA STRONACH TEGO ZESZYTU. NIE ZAPOMNIJCIE TEŻ O SIEDMIU GEPARDACH.

CESARZ AKBAR

UZNANO GO ZA NAJWIĘKSZEGO CESARZA MOGOŁÓW. BYŁ SPRYTNY, ODWAŻNY I DOBRY.

1543 - 1605

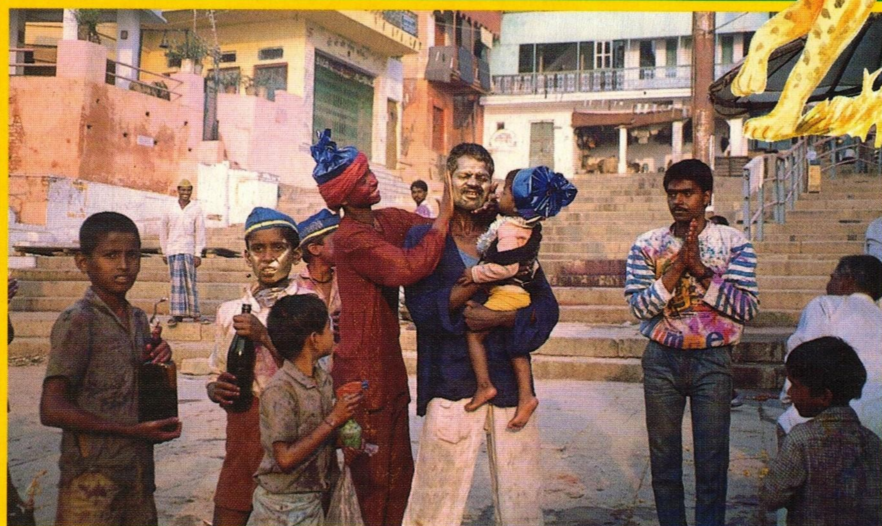
Babur czyli tygrys

Rodzina Akbara, pochodząca od azjatyckich Mongołów, ciągle walczyła. Imperium Mogołów założył dziadek Akbara – Babur, co znaczy „tygrys". Razem ze swoimi jeźdźcami zajął północne Indie – przy pomocy Turków osmańskich. Babur był znakomitym żołnierzem, a Akbar jeszcze lepszym. Mając zaledwie 10 lat, Akbar walczył w swojej pierwszej bitwie, a w wieku lat 12 poprowadził do walki armię. Nie bał się niczego – często straszył swoich służących, jeżdżąc zbyt szybko na wielbłądzie.

Imperium

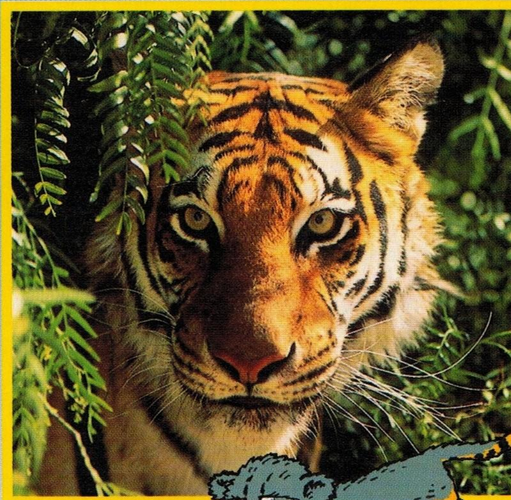
Bardzo wcześnie, bo w wieku 13 lat, Akbar został cesarzem Indii. Jego ojciec stracił panowanie nad częścią terytoriów. Młody cesarz chciał je odzyskać. Wkrótce uczynił państwo kilka razy większe, niż było poprzednio. W pierwszej walce pokonał hinduskiego wodza Himu. Mogołowie ścięli mu głowę, zanim zdążył się obudzić! Potem Akbar pokonał książąt Radżputu, najpotężniejszych władców w Indiach. Wielki Mogoł zachował pokój, biorąc za żonę ich księżniczkę. Miał już wtedy 300 innych żon.

Cesarz chciał związać ze sobą muzułmanów i Hindusów. Dzisiejsze święto Holi zrobiłoby na nim wrażenie. Obchodzą je hinduiści, ale inni także malują wszystko na jaskrawe barwy.

H ROGERS - TRIP

Gepardy były używane do polowań. Te szybkie jak błyskawica, wielkie koty strojono w drogie klejnoty, a na polowania niesiono je na drogich kobiercach. Ulubiony gepard Akbara nazywany był „Wodzem gepardów".

JAMES BALOG - TONY STONE IMAGES

Akbar nie bał się niczego - nawet tygrysów. Swojego pierwszego tygrysa zabił w walce sam na sam. Częste polowania na te zwierzęta spowodowały, że tygrysom grozi dziś całkowite wyginięcie.

Marzenie o pokoju

Akbar był muzułmaninem, za to większość jego poddanych stanowili hinduiści. Cesarz chciał, by każdy mógł wyznawać swoją religię i marzył o pokoju między muzułmanami i hinduistami. Zabraniał wznoszenia zbyt wielu meczetów na terenach zamieszkałych przez hinduistów. Zapraszał do pałacu wielu przywódców religijnych, by rozmawiać o prawie, które byłoby dobre dla wszystkich. Stary, spokojny Akbar nie mógł zrozumieć, dlaczego ci święci mężowie ciągle się kłócą!

Mól książkowy

Wielki wódz był myślicielem i żołnierzem. Cenił malarstwo i książki, choć nie umiał czytać. W swojej pałacowej bibliotece miał aż 24 000 książek, które głośno czytała mu specjalna służba.

- CZEGO AKBAR NIGDY NIE ROBIŁ SAM?
- NIE CZYTAŁ KSIĄŻEK, BO MIAŁ DO TEGO SŁUŻBĘ.

CZAS ZMIAN

W 1571 R. AKBAR ZBUDOWAŁ NOWĄ STOLICĘ IMPERIUM FATEHPUR SIKRI - TZN. MIASTO ZWYCIĘSTWA. CESARZ Z DWOREM PRZEBYWAŁ TU TYLKO 15 LAT. PÓŹNIEJ ZNÓW PRZENIÓSŁ STOLICĘ DO LAHAURU.

IMIĘ WODZA

MIASTO FATEHPUR SIKRI, POŁOŻONE NIEDALEKO DELHI, ZAŁOŻYŁ AKBAR. POLICZ, ILE RAZY WPISANO W TEN DIAGRAM IMIĘ WODZA.

A	K	B	A	R	A	R
K	A	K	B	A	R	A
B	B	A	K	B	A	R
A	R	A	A	K	B	A
R	A	B	K	A	K	B
A	K	B	A	R	A	A

Z NOTATNIKA WENDY

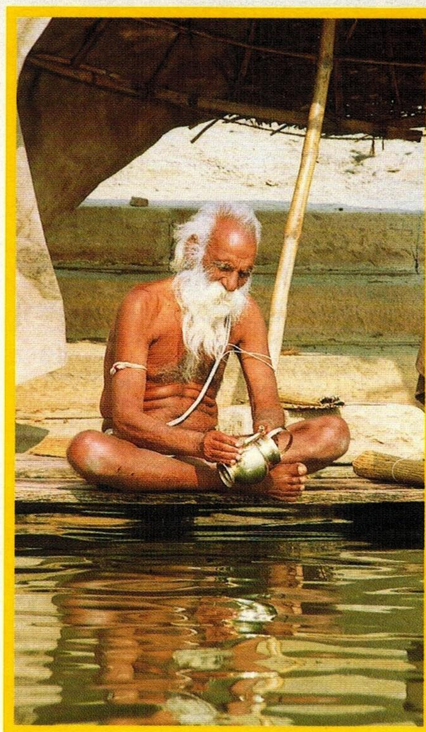
W drodze

CESARZE MOGOLSCY PODRÓŻOWALI, BY UCIEC PRZED UPAŁAMI ALBO PO TO, BY PILNOWAĆ SWOICH WOJSK.

Wędrowiec

Gdy cesarz Dżahangir wyruszał na objazd kraju, brał ze sobą cały dwór – setki namiotów i 3000 sług. Cesarz Dżahangir potrzebował zabawiających go zapaśników i przenośnego drewnianego meczetu. Ten ładunek wieziono na 500 wielbłądach, 400 wozach ciągnionych przez woły i 100 słoniach. Dworscy dostojnicy siedzieli wygodnie w lektykach niesionych przez służbę.

Kawalkada zwykle szła bardzo wolno. Czasami widzowie i wędrowni kupcy przyłączali się do jej końca.

Dżahangir brał wodę do picia z Gangesu. Obecnie Ganges jest bardzo zanieczyszczony, ale Hindusi wierzą, że jego woda jest święta i zapewnia długie życie. Testy wykazały, że górskie zioła zabijają zarazki w rzece!

Chodź ze mną!

Dżahangir miał 5000 kobiet w haremie, ale żadnej żony! Kobiety spędzały czas na upiększaniu się dla cesarza. Dżahangir wybierał swoje ulubienice (parę setek!) i zabierał ze sobą w podróż.

NICHOLAS DEVORE – TONY STONE IMAGES

GAVIN HELLIER – TONY STONE IMAGES

Najpierw picie

Cesarz podróżował też przez gorące i suche rejony Indii. Odwiedzał skalisty Dekan na południu, by zobaczyć, jak jego drużyny radzą sobie z powstaniem pospólstwa. Cesarz zawsze wysyłał gońców, aby sprowadzili dla wszystkich świeżą wodę. Mógł nawet rozkazać im przynieść lód z ośnieżonych szczytów. Gońcy musieli być chyba jeszcze bardziej spragnieni niż cesarz.

BRRR MAKABRA

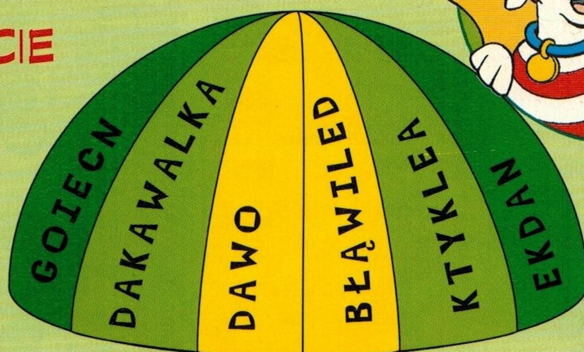
PODCZAS GDY NA CESARSKIM DWORZE JADANO PYSZNE OWOCE MANGO I SPOCZYWANO NA JEDWABNYCH KANAPACH, A DO POSIŁKU PODAWANO SETKI DAŃ. BIEDNI LUDZIE W TYM KRAJU MIESZKALI W GLINIANYCH CHATACH I CZĘSTO CIERPIELI GŁÓD.

Sklepy oraz targowiska wędrowały z dworem Dżahangira. Plan obozu był zawsze taki sam, dlatego ludzie nie gubili się na zakupach! Kupcy sprowadzali świeże owoce z Kabulu i Kaszmiru.

W NAMIOCIE

CZY POTRAFICIE UŁOŻYĆ Z TYCH OTO LITER SZEŚĆ SŁÓW ZWIĄZANYCH Z PODRÓŻAMI CESARZA?

- CO ROBI SŁOŃ, GDY CHCE KOGOŚ WYPRZEDZIĆ?

- TRĄBI, OCZYWIŚCIE!

CLIVE, KTÓRY PODBIŁ INDIE

ROBERT CLIVE MIAŁ TALENT DO INTERESÓW I DO WALKI. BYŁ BRYTYJSKIM KUPCEM, KTÓRY POMÓGŁ WIELKIEJ BRYTANII PODBIĆ INDIE WIELKICH MOGOŁÓW.

W roku 1707 umarł ostatni wielki władca Mogołów. Nazywał się Aurangzeb. Pod jego władzą Mogołowie zajęli prawie całe Indie. Po śmierci Aurangzeba imperium zaczęto upadać. Jego następcy przekazywali władzę lokalnym królom, a ci, zamiast pomagać cesarzom, budowali swoje własne państwa.

Do Indii przybywało coraz więcej Europejczyków, którzy chcieli mieć udział w indyjskich bogactwach. Założyli Kompanie Wschodnioindyjskie, które były spółkami handlowymi. Posiadały duże przywileje królewskie i zachowywały się jak samodzielne państwa.

Robert Clive okazał się wielką pomocą dla angielskiej Kompanii Wschodnioindyjskiej. Był świetnym dowódcą. Pomógł opanować bogatą prowincję Bengal i zrobił wiele, by utrwalić ponad stuletnie panowanie Brytyjczyków w Indiach.

1 W roku 1743 Robert Clive pożeglował do Indii. Pracował w Kompanii Wschodnioindyjskiej.

2 Brytyjczycy i Francuzi walczyli o prawo do handlu w Indiach, więc Clive był i żołnierzem, i kupcem.

3 W roku 1756 władca Bengalu postanowił zaatakować Brytyjczyków.

4 Clive pokonał napastników i uwolnił brytyjskich więźniów.

5 Po zwycięstwie w walce o Kalkutę Brytyjczycy stoczyli jeszcze jedną bitwę, żeby pokonać władcę Bengalu raz na zawsze. Bitwa pod Palasi odbyła się w czerwcu 1757 roku.

6 Mir Dżafar chciał być następnym władcą Bengalu. Wielki Mogoł zapłacił mu za walkę z Brytyjczykami, ale on zawarł z nimi przymierze.

7 Clive wrócił do Londynu w roku 1760. W roku 1761 został członkiem parlamentu, a rok później nadano mu szlachectwo. Wierzył, że Mir Dżafar kontroluje sytuację w Bengalu.

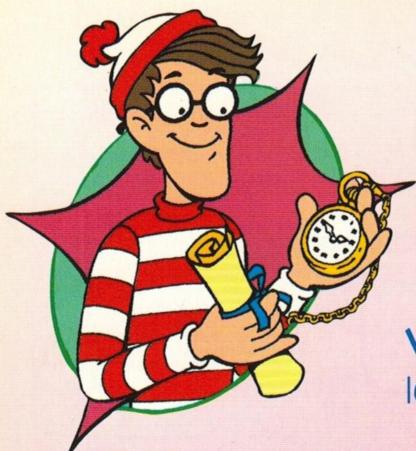
NIE CHCĘ ŻADNYCH PIENIĘDZY!

ALE WSZYSCY W TEJ KOMPANII BIORĄ PIENIĄDZE!

8 Clive'a wysłano do Indii w 1764r., by rozwiązał problemy w Bengalu. W Kompanii Wschodnioindyjskiej roiło się od przekupnych i nieuczciwych ludzi.

9 Clive szybko uzdrowił sytuację. Wymógł na władcach mogolskich, żeby pozwolili Brytyjczykom zbierać podatki i zarządzać niektórymi częściami Indii. Stopniowo Wielcy Mogołowie tracili na znaczeniu, a Brytyjczycy stawali się coraz potężniejsi.

GROBOWIEC TADŻ

WIELCY MOGOŁOWIE ŻYLI W LUKSUSIE - NAWET ICH GROBOWCE PRZYPOMINAŁY PAŁACE!

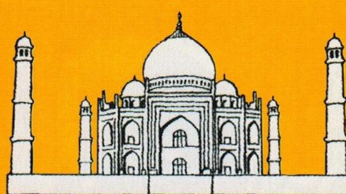
Smutny Szach

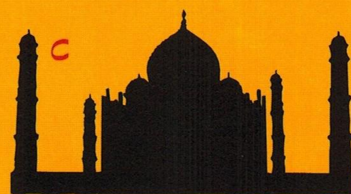
Tadż Mahal w Agrze to słynna budowla w Indiach. Wygląda jak piękny pałac, ale nikt nigdy w nim nie mieszkał!
To grobowiec mogolskiego cesarza Szacha Dżahana i jego ukochanej żony, Mumtaz Mahal. Cesarzowa urodziła 13 dzieci, ale zmarła, rodząc czternaste. Szach Dżahan z rozpaczy wybudował jej piękny grobowiec, żeby wszyscy o niej pamiętali. Tadż Mahal jest niezwykły. Wielka kopuła kryje drugą kopułę nad ośmiokątną salą. Stoją tam posągi i obrazy małżonków, ale zasłonięte parawanami. Mumtaz i Szach Dżahan, który zmarł 35 lat po żonie, są pochowani pod posadzką.

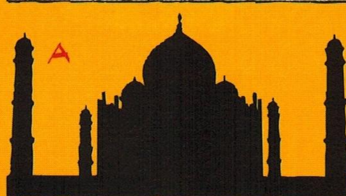

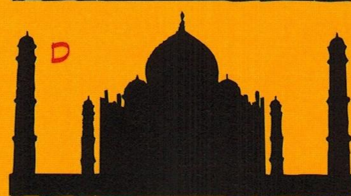
TADŻ MAHAL

CZY MOŻECIE ODGADNĄĆ, KTÓRY CIEŃ PASUJE DO SYLWETKI CESARSKIEGO GROBOWCA?

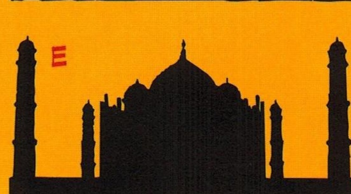

THE BRIDGEMAN ART LIBRARY

JEROME CORWIN, TONY STONE IMAGES

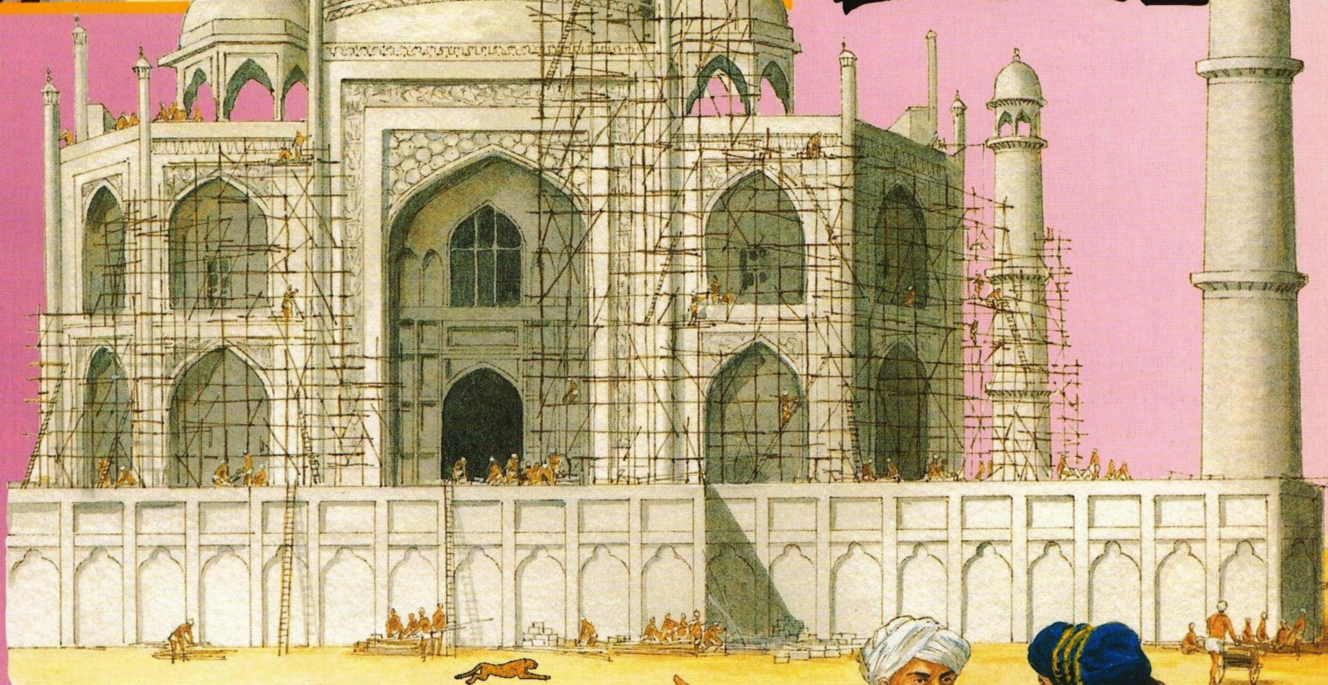

Mogolscy cesarze zakładali piękne ogrody i sadzawki wokół pałaców i grobowców. Ich sąsiedztwo zapewniało władcom chłód.

ŁZY MUMTAZ

NIEKTÓRZY LUDZIE SĄDZĄ, ŻE TADŻ MAHAL JEST NAJSMUTNIEJSZYM POMNIKIEM MIŁOŚCI NA ŚWIECIE! KTOŚ NAWET NAZWAŁ GO „ŁZĄ LŚNIĄCĄ NA POLICZKU CZASU”.

Ażurowe cudo

Tadż Mahal jest zbudowany z lśniącego białego marmuru. Marmurowe parawany w głównej sali są ażurowe. Wyglądają jak koronki z kamienia. Światło przenika przez otwory i oświetla kwieciste płyty na ścianach. Kwiaty są zrobione z drogich kamieni! To niezwykłe, ale wykonanie tego pięknego dzieła zajęło tylko 17 lat – tak szybkie tempo budowy Tadż Mahal osiągnięto dzięki pracy ponad 20 000 ludzi!

- CO MAWIAŁ SZACH DŻAHAN DO POKONANEGO WROGA?

- SZACH MAT!

Szach Dżahan chciał, by jego zmarła żona miała biały grobowiec. Według legendy, dla siebie zamierzał zbudować czarny.

MOGOLSKI DWÓR

JAK SIĘ MACIE? SŁOŃ ZASŁONIŁ SIĘ... CZYLI SCHOWAŁ ZA SŁONIA, I W TYM ZAMIESZANIU ZASŁONIŁ I MNIE! CZY JUŻ WIECIE, GDZIE JESTEM? ZNAJDŹCIE TEŻ:

- WYSTRASZONEGO KONIA.
- KOGOŚ WISZĄCEGO NA OGONIE SŁONIA.
- KOLESIA, KTÓRY WSZEDŁ W ŚCIANĘ.

- DYNDAJĄCY OGON TYGRYSA POGRĄŻONEGO W BŁOGIM ŚNIE.
- PO OBRAZKU HULA MNÓSTWO MYSZY, ALE CZY MOŻECIE ZNALEŹĆ JEDNĄ, KTÓRA SIĘ ŚMIEJE?

ZGADNIJCIE TEŻ, SKĄD WZIĘTO TEN FRAGMENT:

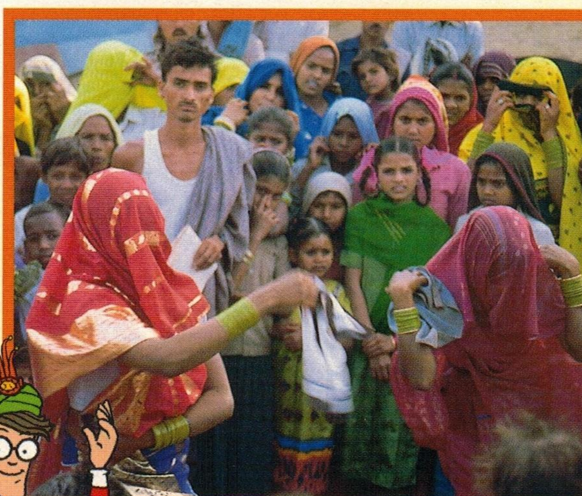
- WÓZ ZAPRZĘŻONY W KONIE TO ZAPRZĘG KONNY. A ZAPRZĘŻONY W WOŁY?
- ZAPRZĘG WOLNY!

BOGACI RADŻOWIE

RADŻOWIE BYLI ZNAKOMITYMI WOJOWNIKAMI, ICH ŻONY RÓWNIEŻ SŁYNĘŁY Z WALECZNOŚCI.

Król królów

W XVI w. Wielcy Mogołowie nie rządzili całymi Indiami. Częścią władali hinduscy wojownicy – Radżputowie. Ich wodzowie byli nazywani radżami i każdy rządził swoim królestwem. Radżowie uwielbiali bajeczne stroje i turbany. Chętnie nosili turbany z klejnotami, zdobione piórami. Często walczyli między sobą, ale ich głównym wrogiem byli mogolscy cesarze. Dlatego fortyfikowali swoje pałace. Niektóre z nich miały setki pokoi i wiele wąskich przejść. Niekiedy potrzeba było ponad 1000 osób, by obsłużyć radżpucki pałac.

H ROGERS – TRIP

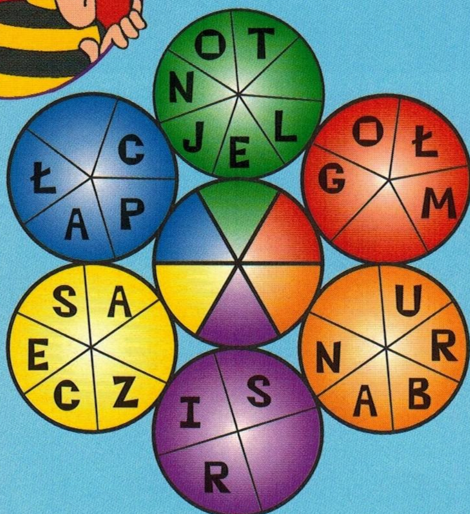
Królewskie wesele Radżputów to nie tylko tańce i biesiady, ale także różnego rodzaju gry i zabawy. Wirując w tańcu na cześć weselników, kobiety machały kolorowymi chustami.

Za kotarą

Mężczyźni mieszkali w tej części pałacu, gdzie radża miał pokoje dla dworu. Żony i dzieci przebywały osobno. Kobiety w tzw. purdah, czyli „za kotarą". Mężczyźni nie mieli tam wstępu. Bywali tam tylko radża i jego rodzina.

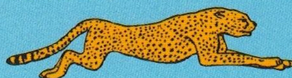
- JAK WITANO RADŻĘ?

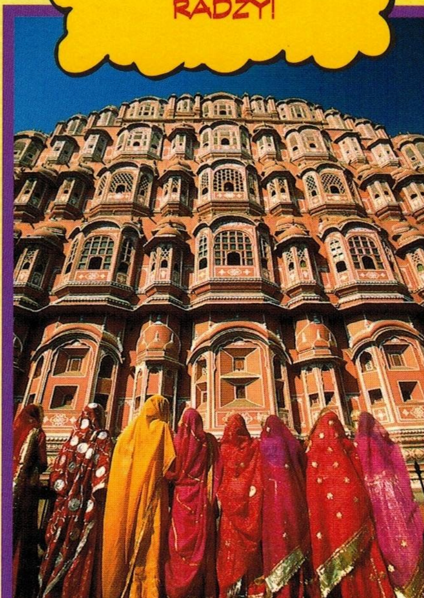
- RADZI JESTEŚMY RADŻY!

ALE KOŁA!

W TE KOLOROWE KOŁA WPISANO SZEŚĆ SŁÓW ZWIĄZANYCH Z ŻYCIEM RADŻÓW. W KAŻDYM BRAKUJE JEDNEJ LITERY. ODGADNIJ JE, A POTEM Z ODGADNIĘTYCH LITER SPRÓBUJ UŁOŻYĆ NOWE SŁOWO DO KOŁA W ŚRODKU.

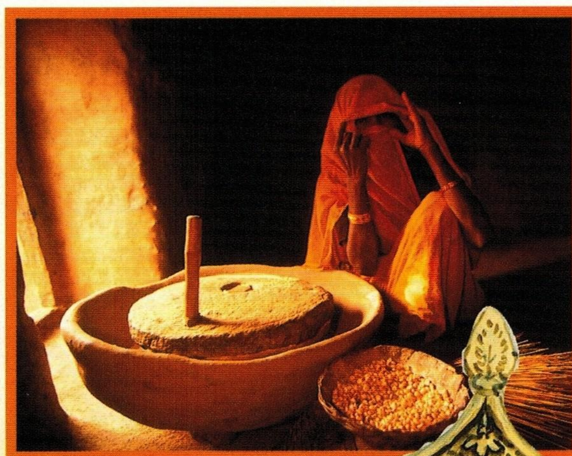

GLEN ALLISON – TONY STONE IMAGES

Tradycyjne stroje są popularne w Indiach do dziś. Wielu mężczyzn wkłada turbany, a kobiety noszą sari.

Ubodzy mężczyźni i kobiety też mieszkali osobno. Pokój z tyłu domu przeznaczony był dla niewiast i do gotowania. Kobiety ciężko pracowały, mieląc codziennie ziarno na chleb.

ANDREW BOOHER – TONY STONE IMAGES

Strojnisie

Kobiety z królewskiego rodu obsługiwała specjalna służba. Służebnicom aż dwie godziny zajmowało mycie i ubieranie księżniczki! Panie spędzały dzień, tańcząc, śpiewając i grając w gry. Radżpuckie niewiasty dorównywały odwagą mężczyznom. Kiedy Wielcy Mogołowie atakowali, jedne zakładały męski strój i wraz z mężami stawały do walki. Inne podpalały się, woląc raczej umrzeć, niż wpaść w ręce wrogów.

Radżpuckie kobiety z królewskiego rodu nie brały udziału w świętach, ale oglądały zabawę przez ażurowe parawany. Później miały własną zabawę!

DOBRE POMYSŁY

Podstępna taktyka

SPRYTNI MOGOŁOWIE WPADLI NA GENIALNY STRATEGICZNY PLAN WYGRYWANIA BITEW.

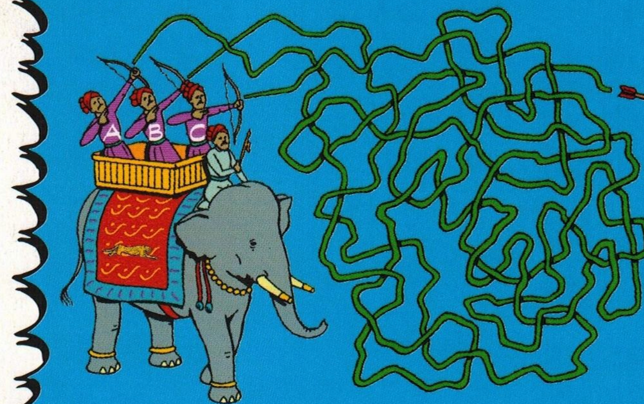
Potężni Mogołowie

Wojska Wielkiego Mogoła ciągle zdobywały nowe ziemie. Wkrótce cesarz rządził większością Indii. Podbili nawet walecznych radżów z Radżputany i przejęli od nich handel jedwabiem i ryżem. To dlatego Wielcy Mogołowie byli tak bogaci.

Tajemna broń

Mogołowie mieli sprytny sposób podejścia wrogów. Robotnicy budowali zakryte tunele (tzw. sabat), pod murami twierdzy. Obrońcy nie mogli dosięgnąć z pistoletów końca tunelu, gdzie wchodzili żołnierze. Zagrażali jednak robotnikom pracującym na początku.

WIELKI ATAK

CZY POTRAFICIE ODGADNĄĆ, KTÓRY Z ŁUCZNIKÓW NA SŁONIU WYPUŚCIŁ STRZAŁĘ?

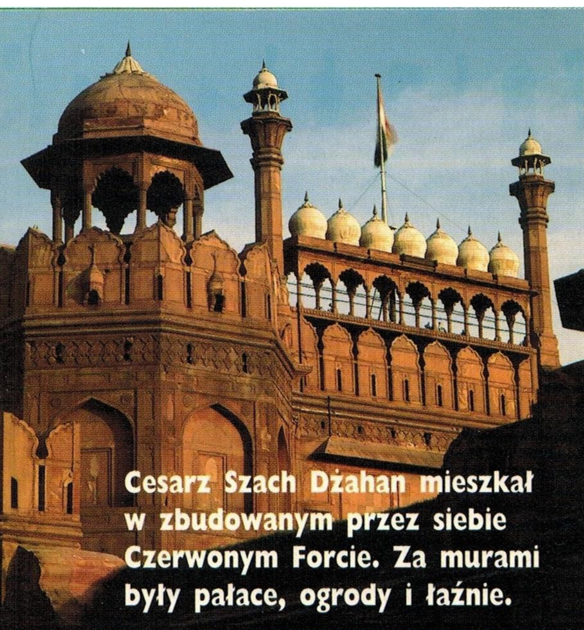

BRRR MAKABRA

ŻOŁNIERZE WIELKICH MOGOŁÓW BYLI NAPRAWDĘ PRZERAŻAJĄCY. ŚCINALI GŁOWY WROGOM I BUDOWALI Z NICH „WIEŻE CZASZEK". NIC DZIWNEGO, ŻE LUDZIE NAJCZĘŚCIEJ UCIEKALI PRZED ICH NAJAZDEM.

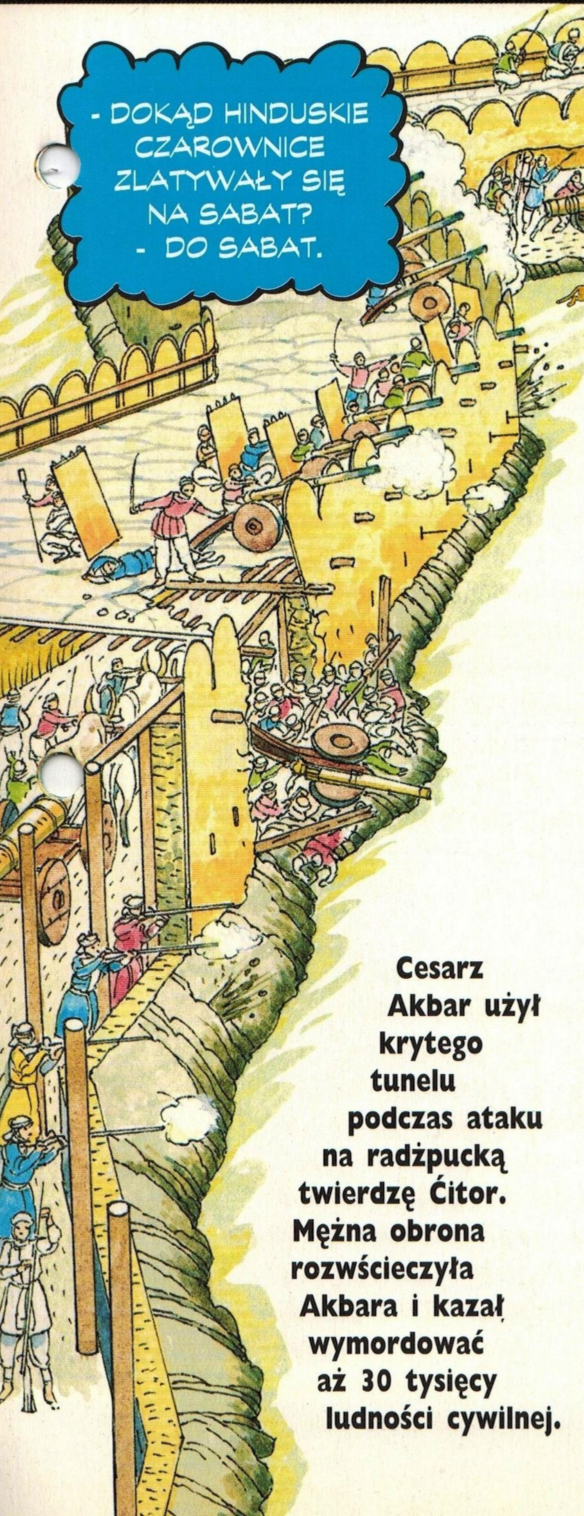
Mogolscy żołnierze przejeżdżali przez tunel wraz ze zwierzętami.

Cesarz Szach Dżahan mieszkał w zbudowanym przez siebie Czerwonym Forcie. Za murami były pałace, ogrody i łaźnie.

Grupy robotników budowały z przodu kolejne fragmenty tunelu, póki nie sięgnął murów.

HILARIE KAVANAGH – TONY STONE IMAGES

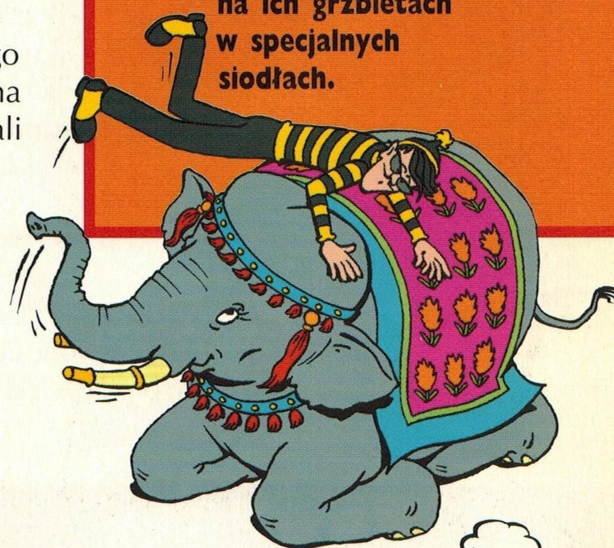

Cesarz Akbar użył krytego tunelu podczas ataku na radżpucką twierdzę Ćitor. Mężna obrona rozwścieczyła Akbara i kazał wymordować aż 30 tysięcy ludności cywilnej.

Nie do zdobycia

Mury tunelu budowano z mułu i kamieni i nawet działa nie mogły ich zburzyć. Drewniany strop umacniano skórami. Żołnierze maszerowali, aby zdobyć tunel. Sabat był wystarczająco szeroki dla tuzina koni galopujących obok siebie i na tyle wysoki, by mogły go przejść słonie z jeźdźcami na grzbietach! Żołnierze strzelali z pistoletów i dział przez otwory w stropie i ścianach tunelu. Oddziały na górze chroniły się tarczami i ostrzeliwały z dział mury twierdzy. Wielcy Mogołowie bez trudu wygrywali wojny.

Mogolskie wojska używały słoni do wielu zadań. Nadawały się one do ciągnięcia ładunków, a ubrane w skórzane pancerze pomagały wygrywać bitwy! Wielcy Mogołowie podróżowali na słoniach, siedząc wysoko na ich grzbietach w specjalnych siodłach.

WENDA WYBIERA SOBIE PREZENT

Gdy przyszłość przyjaciół waży się na szali, Białobrody ma kłopot, a Wally przygotowuje się do dramatycznej walki.

Tyle powinno wystarczyć – powiedział Białobrody, odważając przyprawy na kuchennej wadze.

– To curry jest chyba za ostre – zauważył Wally.

– Tak! Para będzie nam leciała z uszu! – zażartował czarodziej. – Ale najpierw wybierzemy się w podróż do miejsca, gdzie curry jada się codziennie.

– Brzmi świetnie – rzekła Wenda.

Kilka minut później przyjaciele stali w ogrodzie przed pałacem Wielkiego Mogoła. Dworzanie i handlarze przyprawami siedzieli na wspaniałych dywanach, opowiadając o swoich podróżach. W ogrodzie stała ogromna waga.

– Ojej! – powiedział Wally. – Chyba dzisiaj będą tu serwować megacurry!

– Niezupełnie! – zaśmiał się Białobrody. – W czasach Mogołów cesarza ważono w dzień urodzin na wielkiej wadze. Kładziono na niej tyle złota, srebra i klejnotów, ile ważył władca. A potem złoto rozdawano biednym.

Wally chciał dowiedzieć się więcej, ale Wenda poszła do kobiecych komnat, żeby się ochłodzić. Chwilę później do ogrodu wszedł cesarz i usiadł na wadze. Podczas gdy dworzanie układali na wadze worki ze złotem i klejnotami, Białobrody rozmawiał z Zebem, nadwornym kucharzem. Był on mniej więcej takiej samej postury co

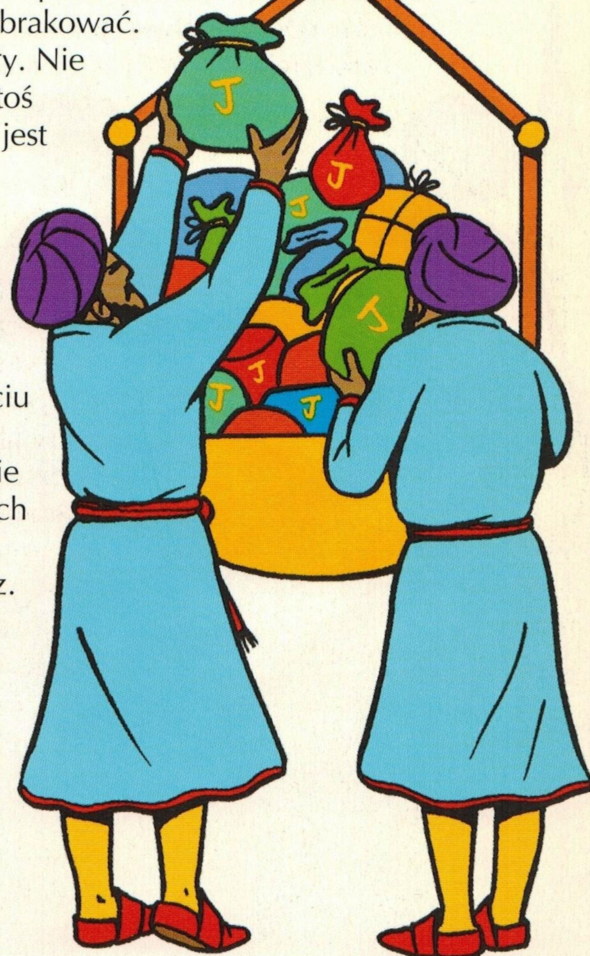

Białobrody, lecz miał krótką, czarną brodę.
– Cesarz uwielbia zapasy, więc później odbędzie się wspaniała walka – poinformował Białobrodego Zeb.
– W rzeczy samej, rozmawiasz właśnie z czołowym cesarskim zapaśnikiem. Mówią na mnie Stalowe Ramię!
– A ty rozmawiasz z Białobrodym, nazywanym też Magicznym Bicepsem!
Białobrody był zachwycony, gdyż zapasy stanowiły jego ulubiony sport. Mężczyźni uścisnęli sobie dłonie i umówili się na pokazową walkę.
Wally i Szczek patrzyli zdumieni, jak na wadze układano coraz więcej i więcej worków, a szala wciąż się nie poruszyła!

W tym czasie Wenda zwiedzała komnaty kobiecej części pałacu. Pierwsza żona cesarza prowadziła ją przez korytarze wyłożone białym marmurem. Wszędzie krzątali się słudzy, a przy każdych drzwiach stali strażnicy.
– Dlaczego jest tu tylu strażników? – zapytała Wenda.
– Jesteś gościem i możesz chodzić po wszystkich komnatach – odpowiedziała żona cesarza – ale żony są strzeżone. Musimy zostać w naszych pokojach na czas ceremonii ważenia. Mamy już trochę dość tego siedzenia w domu.
Kobieta w końcu zaprowadziła Wendę do swojej komnaty. – Ponieważ jest to wyjątkowy dzień, a ty jesteś naszym gościem, możesz wybrać sobie prezent – oznajmiła dziewczynce. Wenda obejrzała wysadzany drogimi kamieniami grzebień, złote spinki do włosów i flakony z perfumami leżące na małej poduszeczce. Wszystko jej się podobało, ale wybrała grzebień. Obok grzebienia leżała pasująca do niego jedwabna torebeczka z wyszytym tygrysem. Wenda, myśląc, że to komplet, włożyła grzebień do torebki, zamknęła ją i schowała do kieszeni.

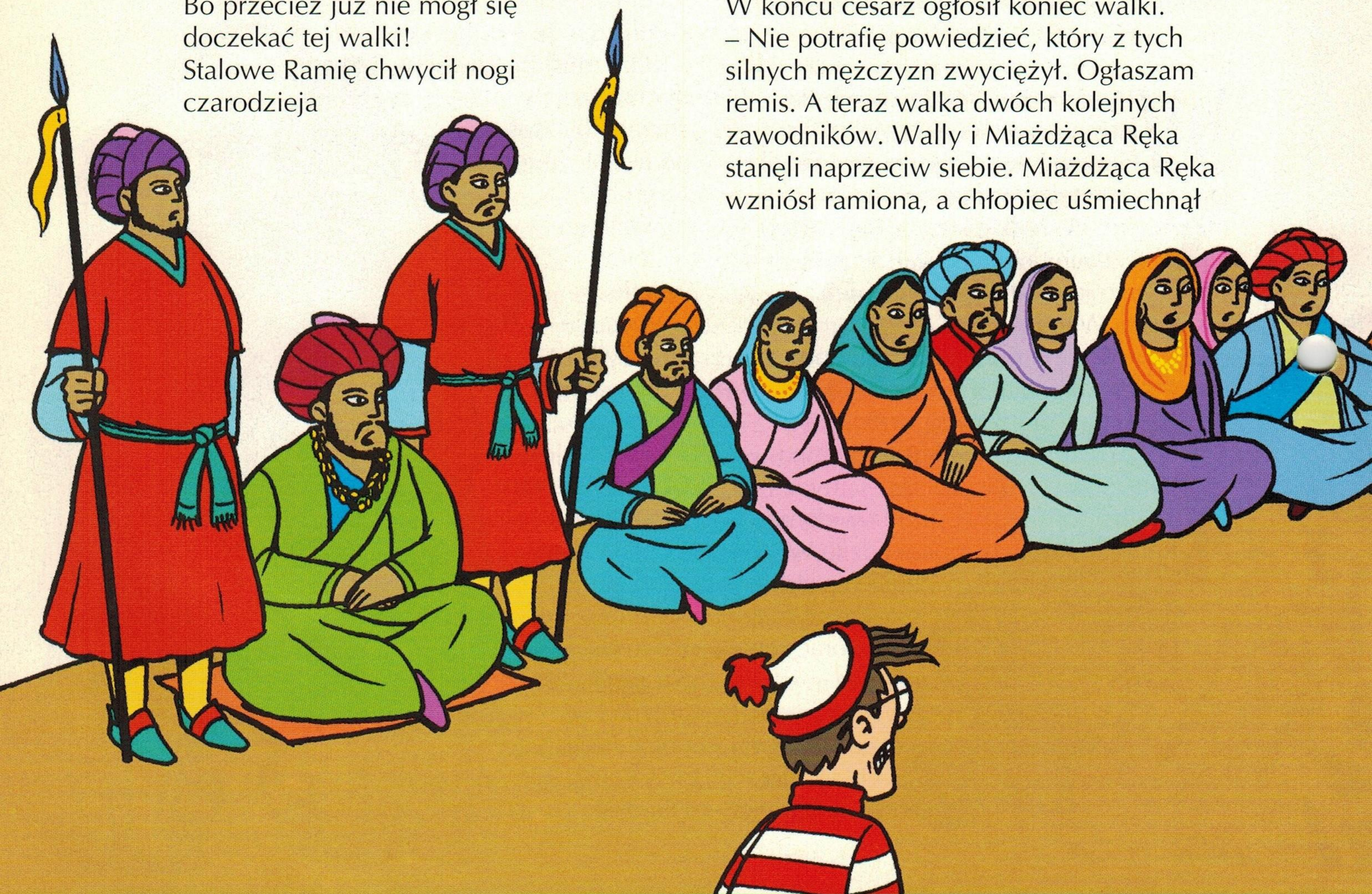
W pięknych pałacowych ogrodach dworzanom kończyły się worki, a waga wciąż stała w miejscu. Majordomus pokręcił głową. – Zwykle zostają nam worki. Nic nie rozumiem.
– Policzcie je – polecił cesarz.
– Kilku musi brakować.
Był bardzo zły. Nie chciał, aby ktoś pomyślał, że jest za gruby. To stawiało go w złym świetle. Dworzanie policzyli worki – sześciu brakowało.
– Obserwujcie tych pasiastych przybyszów – rzekł cesarz. I zablokujcie wyjścia z ogrodu! Nasi mili przyjaciele poczuli się nieswojo. Dlaczego

wszyscy tak się na nich gapili?
Władca oświadczył, że jeśli worki z kosztownościami nie znajdą się do zachodu słońca, cudzoziemcy stoczą walkę z jego dwoma najlepszymi zapaśnikami, Zebem Stalowe Ramię oraz Miażdżącą Ręką.
Wally, Białobrody i Szczek nie tracili czasu. Przeszukali ogrody, sprawdzając każdą kępę trawy. Szczek węszył tak mocno, że z pewnością nie dorównałby mu najlepszy pies gończy, ale zachód słońca zbliżał się nieuchronnie, a oni wciąż nie znaleźli worków.
Słońce zaczęło zachodzić.
– Przygotuj się do walki. Stalowe Ramię czeka! – oznajmił cesarz Białobrodemu.
Czarodziej starał się wyglądać na zdenerwowanego, ale z trudem opanowywał promienny uśmiech.
Bo przecież już nie mógł się doczekać tej walki!
Stalowe Ramię chwycił nogi czarodzieja i zdawało się, że wykręca je, jakby były z gumy. Białobrody starał się robić przerażone miny i jęczeć w odpowiednich momentach, ale tak naprawdę nic sobie nie robił z wysiłków przeciwnika o silnych ramionach.

Dwaj zapaśnicy walczyli przez ponad godzinę. Białobrody miał nadzieję, że da Wally'emu dość czasu na odnalezienie worków.
Widowisko było wspaniałe! Nawet Wendzie i cesarskim żonom pozwolono oglądać zmagania zawodników.
– Dalej, Białobrody! – Wenda wciąż krzyczała i machała swoją torebką z tygrysem za każdym razem, gdy Białobrody wymknął się z uścisku Stalowego Ramienia, ale zapaśnikom wyraźnie zaczynało brakować sił.
W końcu cesarz ogłosił koniec walki.
– Nie potrafię powiedzieć, który z tych silnych mężczyzn zwyciężył. Ogłaszam remis. A teraz walka dwóch kolejnych zawodników. Wally i Miażdżąca Ręka stanęli naprzeciw siebie. Miażdżąca Ręka wzniósł ramiona, a chłopiec uśmiechnął

się nerwowo. Wszyscy krzyczeli, kibicując, a Wenda tak machała torebką, że w końcu wyleciała jej z rąk i spadła u stóp cesarza.
– To jeden z zaginionych worków – zdziwił się władca. – Kto go rzucił? Wysypał zawartość woreczka i oczom zebranych ukazał się... grzebień!
– Grzebień? Czy ktoś tu sobie ze mnie kpi? Gdzie schowaliście klejnoty? – głos cesarza zagrzmiał ponad głowami poddanych. Władca spojrzał na Wendę.
– Nie rozumiem – wyszeptała dziewczynka. – Twoja żona powiedziała, że mogę wybrać sobie prezent, więc wzięłam grzebień i woreczek.
Kątem oka cesarz zauważył, jak jego pierwsza żona wymyka się w kierunku swoich komnat. – Za nią! – krzyknął. Dworzanin złapał ją w ostatniej chwili.
– Przyznaję się. To ja zabrałam worki i ukryłam klejnoty i złoto w moich komnatach. Wiem, że nie powinnam tego robić, ale mam już dość tego, że co roku zamyka się mnie w domu i nie mogę oglądać uroczystości. Ta dziewczynka... Wenda nie ma z tym nic wspólnego.
– Phi! – wzruszył ramionami Wally. Miał zamiar stoczyć uczciwą walkę, choć Miażdżąca Ręka wyglądał groźnie!
– Jesteś warta tyle złota, ile ważysz! – powiedział, a Wenda zaczerwieniła się.
– Zostaniesz moją żoną, Wendo? – spytał cesarz, a dziewczę spłonęło rumieńcem.
– On ma już 300 żon – wyszeptał Zeb.
– Jestem zadowolony z naszej walki, ale na nas już czas – rzekł Białobrody.
I gdy Zeb odwracał uwagę cesarza, opowiadając mu o wyśmienitych potrawach, jakie ma zamiar podać na kolację, nasi przyjaciele wrócili do domu.

KONIEC

W CZĘŚCI 34. LEWUS CHCE ZDOBYĆ BEZCENNY OBRAZ.

ŁAMIGŁÓWKI Z PRZESZŁOŚCI

A TERAZ POCIĄGNIJMY TYGRYSA ZA OGON I SPRÓBUJMY ROZWIKŁAĆ TE OTO ZAGADKI...

W CIEMNEJ DŻUNGLI RADŻA ZGINĄŁ, WIĘC DRŻY TERAZ Z BIEDNĄ MINĄ

Po śladach słów

Połączcie połówki ukrytych tutaj 12 słów. Zakreślając kolejne pola, dowiecie się, który myśliwy dotrze do jelenia.

B — A

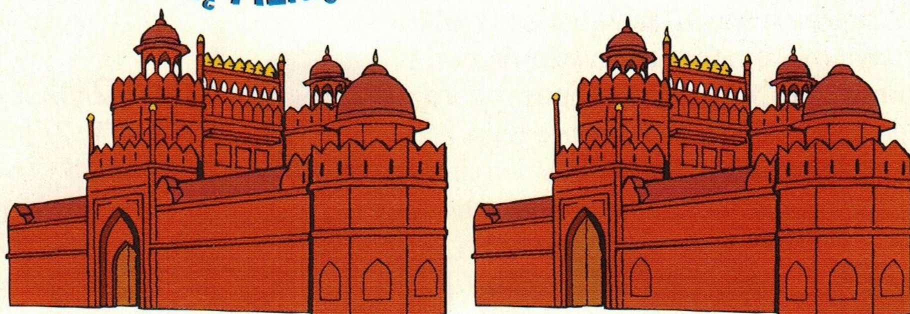
DŻUN	PIO	DWA	KRO	KRA	STRA	CZA	BIT
GES	GLA	SŁO	NIE	WLE	BRA	WA	SZKA
WER	GAN	AUT			URO	AS	ŻE
GRA	ALA	ARO			OLA	BAR	KRA
DŻA	FAJ	RAK	WRO	MA	TOR	AK	BŁĄD
SA	HAN	KA	RI	KOL	HIN	DUS	WIEL

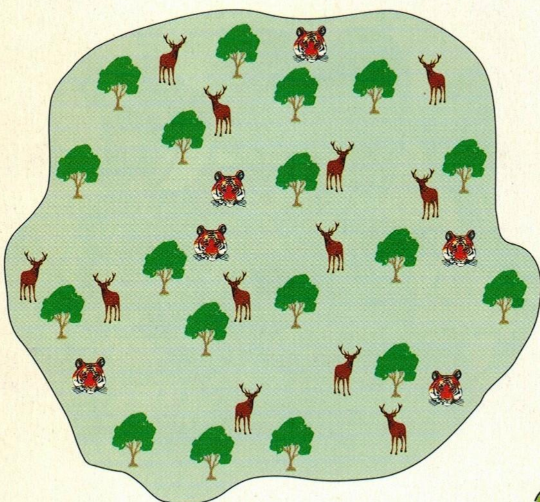
C — D

- OCEAN ATLANTYCKI JEST NAZYWANY ATLANTYKIEM, A INDYJSKI?
- INDYKIEM?!

Wytęż wzrok

Te oto dwa obrazki Czerwonego Fortu nie są wcale dokładnie takie same. Czy możecie odnaleźć osiem różnic między nimi?

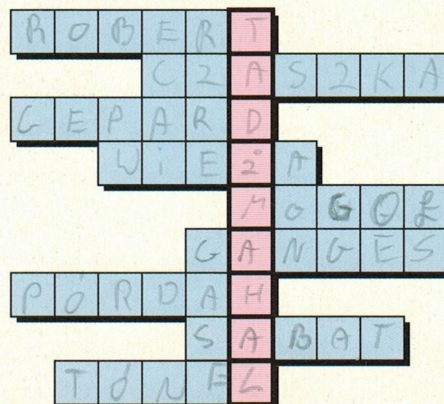
W dżungli

Podzielcie indyjską dżunglę trzema liniami na sześć części tak, aby w każdej były trzy drzewa, dwa jelenie i tygrys.

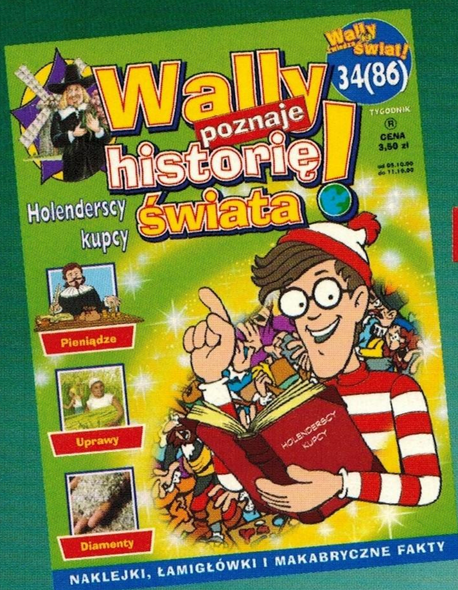
RĄCZY GEPARD, GDY POLUJE, ZMĘCZENIA NIGDY NIE CZUJE!

Mieszanka

Ułóżcie z liter osiem słów i wpiszcie je do diagramu, a otrzymacie nazwę słynnego grobowca.

RBEOTR
ZCAZSAK
GERDAP
ŻAWIE
OMGŁO
AGGNES
PHARDU
TABSA
LUNET

Za tydzień Wally wypływa w rejs z

HOLENDERSKIMI KUPCAMI

- POWĄCHAMY TULIPANY
- POZNAMY ZNANYCH MALARZY
- WEJDZIEMY NA POKŁAD KUPIECKIEGO STATKU I ZAJRZYMY DO ŁADOWNI

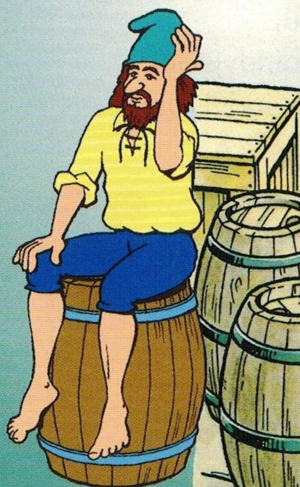
ZAGADKI

ORAZ

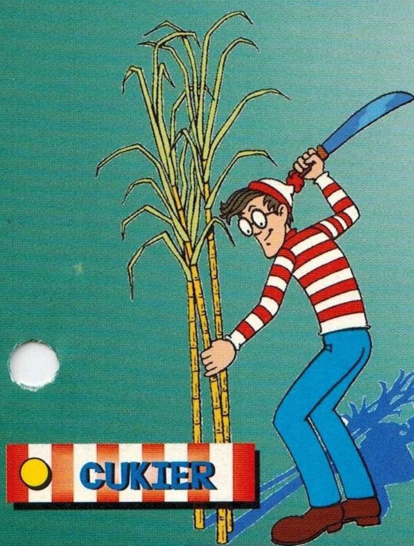
WIĘCEJ NAKLEJEK I DUŻO NOWYCH ŁAMIGŁÓWEK

HANDEL

CUKIER

Wydawnictwo: GE Fabbri Phoenix Sp. z o.o.
Adres redakcji: 50-079 Wrocław, ul. Ruska 41/42
Tel. (071) 344 77 75, fax 344 79 84
Redaktor naczelny: Jędrzej Maciuk
Z-ca red. naczelnego: Violetta Nowakowska
Opracowanie graficzne: Jola Kłosowicz
Redaktor techniczny: Marcin Kolenkiewicz
Korekta: Elżbieta Niegoda i Waldemar Spallek
Kolportaż: Andrzej Grzebyk
Zamówienia na egzemplarze archiwalne przyjmujemy wyłącznie na kartkach pocztowych.

ISBN 83-910481-1-X, 83-88264-16-8 [cz. 33 (85)]

ATLAS:
otrzymujesz go w prezencie wraz z numerem pierwszym WALLY POZNAJE HISTORIĘ ŚWIATA. Znajdziesz w nim ilustracje z całego świata, a także nieocenione informacje przydatne do zadań domowych. Są tam obrazki słynnych budowli, zwierząt i mieszkańców świata.

NAKLEJKI:
w każdym numerze znajdziesz komplet darmowych naklejek do atlasu. Gdzie je naklejać? To proste! Numer naklejki odpowiada pustej kratce w atlasie.

Oprócz fantastycznych naklejek z numerami otrzymujesz naklejki z reprezentantami różnych epok. Dostajesz też zabawne naklejki Wally'ego, które możesz przykleić tam, gdzie chcesz.

SEGREGATOR:
pierwszy z czterech segregatorów otrzymujesz z numerem drugim, w którym Wally cofa się w czasy faraonów. Każdy z numerów jest dziurkowany, tak więc łatwo wpiąć go do segregatora. Dzięki niemu cały zbiór nie będzie się niszczyć, a Ty szybko znajdziesz potrzebny numer.

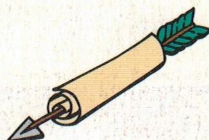
Historyczny quiz Wally'ego

CZY JESTEŚCIE GOTOWI ODPOWIEDZIEĆ NA TE WSZYSTKIE PYTANIA? SPRÓBUJCIE!

1 **Ile lat miał Akbar, gdy został Wielkim Mogołem:**

a) 13 lat,
b) 30 lat,
c) 33 lata.

2 **„Purdah" to nazwa:**

a) „za kurtyną", gdzie przebywały kobiety,
b) tańca,
c) siedziska na słoniu.

3 **Skąd cesarz Dżahangir brał wodę do picia:**

a) z butelki,
b) z rzeki Ganges,
c) z kranu.

4 **Jak nazywała się ukochana żona Szacha Dżahana:**

a) Tadż Mahal,
b) Mumtaz Mahal,
c) Mama Mahal.

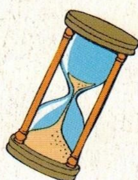
5 **W jakim celu Akbar trzymał gepardy:**

a) do zabawy,
b) pilnowania pałacu,
c) na łowy.

6 **Jak nazywał się hinduski władca:**

a) Wielki Mogoł,
b) radża,
c) tygrys.

7 **Robert Clive pracował dla Kompanii:**

a) Zachodnioindyjskiej,
b) Wschodnioindyjskiej,
c) Słoni Indyjskich.

8 **Z czego zbudowano Tadż Mahal:**

a) z różowego kamienia,
b) z cegły,
c) z białego marmuru.

9 **Dlaczego mogolscy żołnierze budowali wieże z czaszek:**

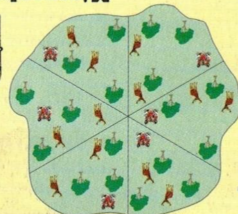
a) by przerazić wrogów,
b) by przerazić słonie,
c) by posprzątać pole bitwy.

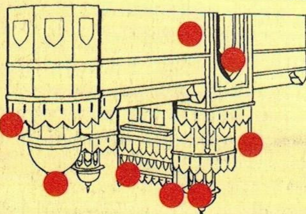
10 **Co to jest sabat:**

a) zamknięty tunel,
b) miecz,
c) rura.

ODPOWIEDZI (NIE PODGLĄDAJ!)

Str. 1 Szukaj i znajdź: fajka wodna - str. 13, sztylet - str. 5, tamburyn - str. 4, tron - str. 11, kobieta - str. 9.
Str. 3 Imię wodza: Akbar użyto 7 razy;
Str. 5 W namiocie: goniec, kawalkada, woda, wielbłąd, lektyka, Dekan.
Str. 8 Tadż Mahal: D.
Str. 10-11: Wally zerka zza muru, na prawo od środkowego słonia; koń stoi przed szarżującym słoniem; ubrany na żółto człowiek wisi u słoniowego ogona na środku; człowiek wszedł na ścianę za bramą, po prawej; tygrysi ogon zwisa z drzewa w lewym górnym rogu; uśmiechnięta mysz stoi na czerwono-żółtym dzbanku na dole; fragmencik wycięto z końca trąby środkowego słonia.
Str. 12 Ale koła!: klejnot, Mogoł, turban, sari, cesarz, pałac. Hasło: kotara.
Str. 14 Wystrzałowy atak: B.
Str. 20 Po śladach słów: dżungla, Akbar, Ganges, słonie, bitwa, fajka, Hindus, straże, wielbłąd, Dżahan, sari, czaszka. Rozwiązanie: myśliwy B.
Wytęż wzrok i W dżungli: rozwiązania powyżej.

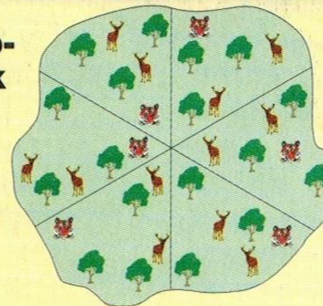

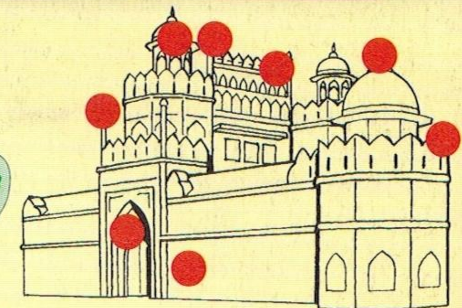

Mieszanka:
Robert, czaszka, gepard, wieża, Mogoł, Ganges, purdah, sabat, tunel. Rozwiązanie: Tadż Mahal.
Historyczny quiz Wally'ego: 1a, 2a, 3b 4b, 5c, 6b, 7b, 8c, 9a, 10a.

ODPOWIEDZI (NIE PODGLĄDAJ!)

Str. 1 Szukaj i znajdź: fajka wodna - str. 13, sztylet - str. 5, tamburyn - str. 4, tron - str. II, kobieta - str. 9.
Str. 3 Imię wodza: Akbar użyto 7 razy;
Str. 5 W namiocie: goniec, kawalkada, woda, wielbłąd, lektyka, Dekan.
Str. 8 Tadż Mahal: D.
Str. 10-11: Wally zerka zza muru, na prawo od środkowego słonia; koń stoi przed szarżującym słoniem; ubrany na żółto człowiek wisi u słoniowego ogona na środku; człowiek wszedł na ścianę za bramą, po prawej; tygrysi ogon zwisa z drzewa w lewym górnym rogu; uśmiechnięta mysz stoi na czerwono-żółtym dzbanku na dole; fragmencik wycięto z końca trąby środkowego słonia.
Str. 12 Ale koła!: klejnot, Mogoł, turban, sari, cesarz, pałac. Hasło: kotara.
Str. 14 Wystrzałowy atak: B.
Str. 20 Po śladach słów: dżungla, Akbar, Ganges, słonie, bitwa, fajka, Hindus, straże, wielbłąd, Dżahan, sari, czaszka. Rozwiązanie: myśliwy B.
Wytęż wzrok i W dżungli: rozwiązania powyżej.

Mieszanka:
Robert, czaszka, gepard, wieża, Mogoł, Ganges, purdah, sabat, tunel. Rozwiązanie: Tadż Mahal.
Historyczny quiz Wally'ego: 1a, 2a, 3b 4b, 5c, 6b, 7b, 8c, 9a, 10a.